

Tämä on Energiaviraston sähköisesti allekirjoittama asiakirja.	Asiakirjan päivämäärä on:	26.06.2026
Detta är ett dokument som har signerats elektroniskt av Energimyndigheten.	Dokumentet är daterat:	26.06.2026
This is a document that has been electronically signed by the Energy Authority.	The document is dated:	26.06.2026

Esittelijä / Föredragande / Referendary

Nimi / Namn / Name: Lari Teittinen
Pvm / Datum / Date: 26.06.2026

Ratkaisija / Beslutsfattare / Decision-maker

Nimi / Namn / Name: Veli-Pekka Saajo
Pvm / Datum / Date: 26.06.2026

Tämä asiakirja koostuu seuraavista osista:

- Kansilehti (tämä sivu)
- Alkuperäinen asiakirja tai alkuperäiset asiakirjat [Allekirjoitettu asiakirja alkaa seuraavalta sivulta. >](#)

Detta dokument består av följande delar:

- Titelblad (denna sida)
- Originaldokument [Det signerade dokumentet börjar på nästa sida. >](#)

This document contains:

- Front page (this page)
- The original document(s) [The signed document follows on the next page >](#)

26.6.2026

3665/040003/2025

Fingrid Oyj

Lausunto koskien sijaintiperusteisia kantaverkon liittymis- ja siirtomaksuja

Energiavirastolle on 10.11.2025 saapunut Fingrid Oyj:ltä (jäljempänä Fingrid) lausuntopyyntö koskien sijaintiperusteisia kantaverkkomaksuja. Fingrid on täydentänyt lausuntopyyntöään 12.12.2025 lähettämässään lausuntopyynnössä.

Fingrid on pyytänyt Energiavirastolta lausuntoa seuraaviin asioihin:

- a) onko sijainnista riippuvien kantaverkon liittymismaksujen käyttöönottoaminen toisaalta Sähkökauppa-asetuksen 18 artiklan ja toisaalta sähkömarkkinalain mukainen, ja
- b) onko sijainnista riippuvien kantaverkkopalvelumaksujen eli kantaverkon siirtomaksujen käyttöönottoaminen toisaalta Sähkökauppa-asetuksen 18 artiklan ja toisaalta sähkömarkkinalain mukainen, ja
- c) jos Energiavirasto näkee, että sijainnista riippuvien kantaverkon siirtomaksujen käyttöönottoaminen ei täytä sähkömarkkinalain 24 §:n vaatimuksia tasapuolisuudesta ja syrjimättömyydestä, näkeekö Energiavirasto, että sähkökauppa-asetuksen artiklan 18 noudattaminen sekä Komission ja ACERin suositusten huomioiminen muodostaisi sellaisen erityisen syyn, jonka perusteella näistä periaatteista voisi poiketa sähkömarkkinalain 24 § mainitulla tavalla.

Lisäksi Fingrid on pyytänyt 12.12.2025 täydennetyssä lausuntopyynnössä Energiavirastoa ottamaan kantaa seuraaviin asioihin, mikäli Energiavirasto tulkitsee sijaintiriippuvaisten siirtomaksujen käyttöönottoamisen olevan mahdollista:

- d) onko sijaintiriippuvuus toteutettavissa mihin tahansa kantaverkkopalvelumaksukomponenttiin
- e) olisiko Fingridin ehdottama uusi häviömaksu (<https://www.fingrid.fi/globalassets/dokumentit/fi/kantaverkko/kantaverkonkehittaminen/fingrid-muutosehdotuksia-kantaverkkomaksujen-rakenteeseen-osa-2.pdf>) ja sen toteuttaminen sijaintiperusteisena maksuna lainmukainen ratkaisu.

Asiaan liittyvä lainsäädäntö

Euroopan unionin lainsäädäntö

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen sähkön sisämarkkinoista (2019/943, jäljempänä sähkömarkkina-asetus¹ 18 artiklan ("Verkkoon pääsystä, verkon käytöstä ja verkon vahvistamisesta perittävät maksut") 1. kohdan mukaan verkonhaltijoiden verkkoon pääsystä perimien maksujen, mukaan lukien verkkoon liittämisestä perittävät maksut, verkon käyttömaksut ja soveltuvien osin verkon vahvistamiseen liittyvät maksut, on oltava kustannuksia vastaavia ja avoimia, niissä on otettava huomioon tarve turvata verkon käyttövarmuus ja joustavuus, niiden on vastattava todellisia kustannuksia, sikäli kuin nämä ovat verrattavissa tehokkaan ja rakenteellisesti vastaavan verkonhaltijan kustannuksiin, ja niitä on sovellettava syrjimättömästi. Maksut

¹ EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVSTON ASETUS (EU) 2019/943, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, sähkön sisämarkkinoista (uudelleenlaadittu) (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti).

26.6.2026

3665/040003/2025

eivät saa sisältää asiaan liittymättömiä kustannuksia, joilla tuetaan niihin liittymättömiä toimintapoliittisia tavoitteita.

Samassa säännöksessä säädetään myös, että verkkomaksujen määrittämiseksi käytetyllä menetelmällä on neutraalisti tuettava koko järjestelmän tehokkuutta pitkällä aikavälillä asiakkaille ja tuottajille annettavien hintasignaalien kautta, ja sitä on erityisesti sovellettava tavalla, joka ei aiheuta myönteistä tai kielteistä syrjintää jakelutasolla ja siirtotasolla verkkoon liitetyn tuotannon välillä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta direktiivin 2012/27/EU 15 artiklan 1 ja 6 kohdan ja kyseisen direktiivin liitteessä XI säädettyjen perusteiden soveltamista. Verkkomaksut eivät saa syrjiä myönteisesti tai kielteisesti energian varastointia tai aggregointia, eivätkä ne saa luoda pidäkkeitä omalle tuotannolle, omalle kulutukselle eivätkä kulutusjoustoos osallistumiselle. Maksut eivät saa olla sidoksissa etäisyyteen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän artiklan 3 kohdan soveltamista.

Sähkömarkkina-asetuksen 18 artiklan 2. kohdan mukaan tariffeihin sovellettavien menetelmien on

- a) vastattava siirtoverkonhaltijoiden ja jakeluverkonhaltijoiden kiinteitä kustannuksia, ottaen huomioon sekä pääoma- että toimituskustannukset, ja tarjottava siirtoverkonhaltijoille ja jakeluverkonhaltijoille asianmukaisia kannustimia sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä, mukaan lukien ennakoitavat investoinnit, jotta tehokkuutta voidaan parantaa, energiatehokkuus mukaan lukien;
- b) edistettävä markkinoiden yhdentymistä, uusiutuvan energian integroimista ja toimitusvarmuutta;
- c) tuettava joustopalvelujen käyttöä ja mahdollistettava joustavien liitäntöjen käyttö;
- d) edistettävä tehokkaita ja oikea-aikaisia investointeja, mukaan lukien ratkaisut olemassa olevan verkon optimoimiseksi;
- e) helpotettava energian varastointia, kulutusjoustoos ja asiaankuuluvaa tutkimustoimintaa;
- f) edistettävä yhdenmetyissä kansallisissa energia- ja ilmastosuunnitelmissa asetettujen tavoitteiden saavuttamista, vähennettävä ympäristövaikutuksia ja edistettävä yleistä hyväksyntää sekä
- g) helpotettava kuluttajan edun mukaista innovointia esimerkiksi digitalisoinnissa, joustopalveluissa ja yhteenliittämisen erityisesti tarvittavan infrastruktuurin kehittämiseksi, jotta asetuksen (EU) 2018/1999 4 artiklan d alakohdan 1 alakohdassa sähköverkkojen yhteenliittämistä varten asetettu vähimmäistavoite voidaan saavuttaa vuoteen 2030 mennessä.

Sähkömarkkina-asetuksen 18 artiklan 3. kohdan mukaan tuottajiin tai loppuasiakkaisiin tai molempiin sovellettavien tariffien tason avulla on tarvittaessa annettava sijaintia koskevia investointisignaaleja unionin tasolla, kuten tariffirakenteen kautta saatavia kannustimia, jotta ajojärjestyksen uudelleenmäärittelyn ja sähköverkon vahvistamisen kustannuksia voidaan vähentää, ja otettava huomioon verkon häviöt ja aiheutunut siirtorajoitus sekä infrastruktuurin investointikustannukset.

26.6.2026

3665/040003/2025

Kansallinen lainsäädäntö

Liittymismaksut

Sähkömarkkinalain (588/2013) 18 §:n mukaan verkonhaltijan on tarjottava sähköverkkonsa palveluita sähkömarkkinoiden osapuolille tasapuolisesti ja syrjimättömästi. Palveluiden tarjonnassa ei saa olla perusteettomia tai sähkökaupan kilpailua ilmeisesti rajoittavia ehtoja.

Sähkömarkkinalain (588/2013) 19 §:n mukaan verkonhaltijan tulee toiminta-alueellaan riittävän hyvälaatuisen sähkön saannin turvaamiseksi verkkonsa käyttäjille ylläpitää, käyttää ja kehittää sähköverkkoaan sekä yhteyksiä toisiin verkkoihin sähköverkkojen toiminnalle säädettyjen vaatimusten ja verkon käyttäjien kohtuullisten tarpeiden mukaisesti. Sähköverkko on suunniteltava ja rakennettava ja sitä on ylläpidettävä siten, että:

- 1) sähköverkko täyttää sähköverkon toiminnan laatuvaatimukset ja sähkönsiirron sekä -jakelun tekninen laatu on muutoinkin hyvä;
- 2) sähköverkko ja sähköverkkopalvelut toimivat luotettavasti ja varmasti silloin, kun niihin kohdistuu normaaleja odotettavissa olevia ilmastollisia, mekaanisia tai muita ulkoisia häiriöitä;
- 3) sähköverkko ja sähköverkkopalvelut toimivat mahdollisimman luotettavasti normaaliolojen häiriötilanteissa ja valmiuslaissa ([1552/2011](#)) tarkoitetuissa poikkeusoloissa;
- 4) sähköverkko toimii yhteensopivasti sähköjärjestelmän kanssa ja se voidaan tarvittaessa liittää yhteen toisen sähköverkon kanssa;
- 5) sähköverkkoon voidaan liittää vaatimukset täyttäviä sähkönkäyttökohteita, voimalaitoksia ja energiavarastoja; ([25.4.2025/201](#))
- 6) verkonhaltija kykenee tuottamaan siirto- ja jakelupalvelun verkkonsa käyttäjille kustannustehokkaalla tavalla;
- 7) verkonhaltija kykenee täyttämään 1–6 kohdassa asetettujen vaatimusten lisäksi muut sille kuuluvat tai tämän lain nojalla asetetut velvollisuudet.

Lain esitöiden (HE 20/2013 vp, 19 §:n yksityiskohtaiset perustelut, s. 79) mukaan kehittämisvelvollisuuden piiriin katsottava verkonhaltijan toiminta on luonteeltaan siinä määrin yleistä ja palvelee verkon tai sen osan käyttäjiä yleisesti, että sen aiheuttamat kustannukset kohdistettai-siin yleisesti verkonhaltijan palveluistaan perimiin maksuihin, ei yksittäisille verkon käyttäjille.

Sähkömarkkinalain (588/2013) 20 §:n 1 momentin mukaan verkonhaltijan tulee pyynnöstä ja kohtuullista korvausta vastaan liittää sähköverkkoonsa tekniset vaatimukset täyttävät sähkönkäyttökohteet, voimalaitokset ja energiavarastot toiminta-alueellaan. Liittymän syöttöteho sähköverkkoon tai ottoteho sähköverkosta ei kuitenkaan saa ylittää suurinta sallittua askelmaista tehonmuutosta, jonka sähköjärjestelmä kestää käyttövarmuutta vaarantamatta. Liittämistä koskevien ehtojen ja teknisten vaatimusten tulee olla avoimia, tasapuolisia sekä syrjimättömiä, ja niissä on otettava huomioon sähköjärjestelmän toimintavarmuus ja tehokkuus.

Lain esitöiden (HE 20/2013 vp, 20 §:n yksityiskohtaiset perustelut, s. 80) mukaan pykälässä säädettäisiin kaikkien sähköverkonhaltijoiden tehtäviin kuuluvasta liittämisvelvollisuudesta. Liittämisvelvoitteen tarkoituksena on turvata, että kaikilla sähkönkäyttäjillä olisi mahdollisuus ostaa sähköä. Samoin kaikki sähköntuottajat pääsisivät verkkoon myymään sähköä, mikä koskisi yhtäläisesti myös sähkön pientuottajia. Verkonhaltijalla olisi pyynnöstä velvollisuus liittää kaikki toiminta-alueensa halukkaat verkon käyttäjät verkkoonsa. Liittämisvelvollisuus koskisi sekä

uuden sähkökäyttöpaikan tai voimalaitoksen liittämistä samoin kuin sovitun siirtotehon muutosta olemassa olevassa liittymässä.

Lain esitöiden (HE 20/2013 vp, 20 §:n yksityiskohtaiset perustelut, s. 80) mukaan kanta- ja jakeluverkossa verkonhaltijan toiminta-alueen muodostaisi sen vastuualue. Suurjännitteisessä jakeluverkossa verkonhaltijan liittämismaksu koskisi aluetta, jolla sijaitsevien verkon käyttäjien olisi teknisesti, taloudellisesti tai maankäytöllisesti edullisempaa liittyä kyseisen verkonhaltijan kuin jonkun toisen verkkoon. Useimmissa tapauksissa rajanveto toiminta-alueiden välillä on selvä myös suurjännitteisessä jakeluverkossa. Koska verkonhaltijalla on mahdollisuus periä kaikki liittämisestä aiheutuvat, kohtuulliset kustannukset liittyjältä, edellisellä ei ole syytä torjua halukasta liittyjää liittymästä sähköverkkoon, mutta liittyjällä on syy etsiä verkko, johon on edullisinta liittyä.

Lain esitöiden (HE 20/2013 vp, 20 §:n yksityiskohtaiset perustelut, s. 80) mukaan kuten nykyisinkin, verkonhaltijalla olisi oikeus periä liittämisestä kohtuullinen liittymismaksu. Liittämisen edellytyksenä olisi myös, että liitettävä sähkölaitteisto täyttäisi tarvittavat tekniset vaatimukset. Verkonhaltijan liittämistä koskevien ehtojen ja teknisten vaatimusten tulisi olla tasapuolisia sekä syrjimättömiä. Niissä olisi lisäksi otettava huomioon sähköjärjestelmän toimintavarmuuden ja tehokkuuden vaatimat ehdot.

Sähkömarkkinalain 21 §:n mukaan verkonhaltijan on kohtuullista korvausta vastaan myytävä sähkönsiirto- ja jakelupalveluja niitä tarvitseville sähköverkkonsa siirtokyvyn rajoissa. Lain esitöiden (HE 20/2013 vp, s. 80) mukaan verkkoon pääsy perustuisi verkonhaltijan julkaisemiin tariffeihin ja ehtoihin, joita sovellettaisiin tasapuolisesti ja syrjimättömästi verkon käyttäjiin.

Sähkömarkkinalain 24 §:n 1 momentin mukaan verkkopalvelujen myyntihintojen ja -ehtojen sekä niiden määräytymisperusteiden on oltava tasapuolisia ja syrjimättömiä kaikille verkon käyttäjille. Sähkömarkkinalain 24 §:n 3 momentin mukaan verkkopalvelujen hinnoittelussa ei saa olla perusteettomia tai sähkökaupan kilpailua ilmeisesti rajoittavia ehtoja. Siinä on kuitenkin otettava huomioon sähköjärjestelmän toimintavarmuus ja tehokkuus sekä kustannukset ja hyödyt, jotka aiheutuvat voimalaitoksen liittämisestä verkkoon.

Sähkömarkkinalain 24 § a:n mukaan verkkopalvelujen hinnoittelussa ja myyntiehdoissa ei saa olla ehtoja, jotka ovat haitallisia sähkönsiirron, siirron, jakelun ja toimituksen kokonaistehokkuudelle ja energiatehokkuudelle.

Sähkömarkkinalain 24 § b:n 1 momentin mukaan verkkopalvelujen hinnoittelussa ei saa olla ehtoja, jotka voivat estää verkonhaltijoita tai vähittäismyyjiä asettamasta sähkömarkkinoilla saataville järjestelmäpalveluja kulutusjousta ja kysynnän ohjaustoimenpiteitä varten. Verkkopalvelujen hinnoittelussa on otettava huomioon kustannukset ja hyödyt, jotka aiheutuvat joustosta ja kysynnän ohjaustoimenpiteistä.

Sähkömarkkinalain 56 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan pienimuotoisen sähköntuotannon jakeluverkkoon liittämisestä veloittettavaan liittymismaksuun ei saa sisällyttää sähköverkon vahvistamisesta aiheutuvia kustannuksia.

Lain esitöiden (HE 20/2013 vp, 56 §:n yksityiskohtaiset perustelut, s. 103) mukaan momentin 1 kohdan mukaan jakeluverkonhaltija ei saisi sisällyttää pienimuotoiselta sähköntuotannolta veloittettavaan liittymismaksuun sähköverkon vahvistamisesta aiheutuvia kustannuksia. Sähköntuottajan osalta nämä kustannukset olisivat jakeluverkoissa verkonhaltijan kehittämisvelvollisuuden piiriin kuuluvia kustannuksia, jotka katettaisiin yleisesti jakelumaksuissa. Säännöksellä ei muutettaisi muilta osin verkon kehittämisvelvollisuuden ja liittämismaksuvelvollisuuden välisen rajanvedon vaikutuksia liittymismaksujen ja siirtomaksujen määrittelyyn. Liittyjä olisi siten velvollinen edelleen suorittamaan korvauksen yksinomaan sitä palvelevan verkonosan ja laitteistojen

rakentamisesta. Säännös ei koskisi myöskään samaan verkonosaan liittyvää sähkönkulutusta, vaan sähkönkulutukseen sovellettaisiin edelleen liittymismaksuista ja verkkopalveluiden hinnoittelusta annettuja muita säännöksiä. Siten kohteissa, joissa sähköntuotannon ohella olisi myös sähkönkulutusta, verkonhaltija voisi veloittaa liittymismaksun sähkönkulutuksen osalta sähkönkäyttökohteita koskevien hinnoitteluperiaatteiden mukaisesti. Liittymismaksun määrittämisestä koskisi myös lain 24 §:n 2 momentin säännös, jonka mukaan verkkopalvelujen hinnoittelussa tulee ottaa huomioon hyödyt, jotka aiheutuvat voimalaitoksen liittämisestä verkkoon. Verkonhaltija voisi myös edelleen asettaa voimalaitoksen liittämiseksi lain 19 §:n sekä 20 §:n mukaisia teknisiä vaatimuksia.

Verkkopalvelumaksut

Sähkömarkkinalain (588/2013) 18 §:n mukaan verkonhaltijan on tarjottava sähköverkkonsa palveluita sähkömarkkinoiden osapuolille tasapuolisesti ja syrjimättömästi. Palveluiden tarjonnassa ei saa olla perusteettomia tai sähkökaupan kilpailua ilmeisesti rajoittavia ehtoja.

Edellä mainittua lainkohtaa koskevan hallituksen esityksen (HE 20/2013 vp) yksityiskohtaisissa perusteluissa on täsmennetty syrjimättömien sähköverkkopalvelujen hinnoittelun edellyttävän, että siirtopalveluja myydään kaikille tasapuolisin, asiallisin perustein. Hallituksen esityksen perusteluissa täsmennetään, että sama palvelu maksaa saman hinnan riippumatta asiakkaasta sekä verkonhaltijan julkistamat tariffit ovat tätä sitovia eikä niistä saa poiketa muusta kuin perustellusta syystä.

Edellä mainittua lainkohtaa koskevan hallituksen esityksen (HE 20/2013 vp) perusteluissa on myös täsmennetty, että verkkopalvelujen ehdot voisivat kuitenkin vaihdella palvelujen käytön suhteen erikokoisten tai -tyyppisten verkon käyttäjien välillä. Myös lainsäädännön verkonhaltijoille asettamat vaatimukset voivat edellyttää tai oikeuttaa erilaiseen palveluun eri verkonkäyttäjryhmien osalta. Saman verkonkäyttäjryhmän sisällä tulisi kuitenkin soveltaa yhtäläisiä ehtoja ja palveluperiaatteita.

Hallituksen esityksen (HE 2013/2013 vp) yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan myös, että yleisistä myyntiehdoista ja palveluperiaatteista voisi poiketa vain erityisissä tapauksissa. Esimerkiksi verkon käyttäjä voisi edellyttää tavanomaisesta poikkeavaa palvelua, jonka ehtoja ei voi määritellä yleisten ehtojen perusteella.

Sähkömarkkinalain 24 §:n 1 momentin mukaan verkkopalvelujen myyntihintojen ja -ehtojen sekä niiden määräytymisperusteiden on oltava tasapuolisia ja syrjimättömiä kaikille verkon käyttäjille. Niistä saa poiketa vain erityisistä syistä. Kuluttajille suunnatut myyntiehdot on lisäksi esitettävä selkeällä ja ymmärrettävällä tavalla, eikä niihin saa sisältyä sopimusten ulkopuolisia esitteitä kuluttajien oikeuksien toteutumiselle.

Sähkömarkkinalain 24 §:n 2 momentin mukaan verkkopalvelujen hinnoittelun on oltava kokonaisuutena arvioiden kohtuullista.

Sähkömarkkinalain 24 §:n 3 momentin mukaan verkkopalvelujen hinnoittelussa ei saa olla perusteettomia tai sähkökaupan kilpailua ilmeisesti rajoittavia ehtoja. Siinä on kuitenkin otettava huomioon sähköjärjestelmän toimintavarmuus ja tehokkuus sekä kustannukset ja hyödyt, jotka aiheutuvat voimalaitoksen liittämisestä verkkoon.

Hallituksen esityksen (HE 20/2013) yksityiskohtaisissa perusteluissa on todettu, että monopoli-asemassa olevalta verkkotoiminnalta tulisi edellyttää hinnoittelun kohtuullisuutta. Hinnoittelun kohtuullisuutta tulee arvioida kokonaisuutena, jolloin varmistetaan sekä verkkotoiminnan hintojen kustannusvastaavuus että liiketoiminnasta saatavan tuoton kohtuullisuus.

26.6.2026

3665/040003/2025

Hallituksen esityksen (20/2013 vp) yksityiskohtaisissa perusteluissa on täsmennetty myös, että pykälän 3 momentin mukaan verkkopalvelujen hinnoittelussa ei saa olla perusteettomia tai sähkökaupan kilpailua ilmeisesti rajoittavia ehtoja tai rajauksia. Siinä on kuitenkin otettava huomioon sähköjärjestelmän toimintavarmuuden ja tehokkuuden vaatimat ehdot. Säännöksen tarkoituksena on turvata, että verkkopalvelujen ehdot ovat asiallisia eivätkä perusteettomasti rajoita asiakkaan mahdollisuuksia käyttää verkkoa. Esimerkiksi siirtopalvelun ehdoissa on otettava huomioon sähköjärjestelmän toimintavarmuus ja tehokas käyttö. Sen vuoksi verkonhaltijalla on oikeus asettaa verkon toiminnan turvaamisen kannalta perusteltuja ehtoja, jotka voivat rajoittaa tai muuten vaikuttaa asiakkaan edellytyksiin käyttää verkkoa. Sitä vastoin rajoitukset, jotka olisivat näennäisesti yleisiä ja tasapuolisia mutta tosiasiallisesti räätelöity koskemaan vain muita kuin asianomaista verkkoa omistavaa myyjää, olisivat kiellettyjä.

Asiaan liittyvää hallintokäytäntöä liittymismaksujen osalta

Energiavirasto vahvistaa valvontalain 10 §:n 1 momentin 4 kohdan perusteella verkonhaltijan ja järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan liittämispalvelun ehdot ja menetelmät liittämisestä perittävien maksujen määrittämiseksi ennen niiden käyttöönottoa. Liittymäpalvelujen tarjonnan ja hinnoittelun valvonta on kuitenkin jälkikäteistä. Liittymien hinnoittelulle on muodostunut hallintokäytäntöä virastolle tehtyjen ilmoitusten tai selvityspyyntöjen kautta. Muodostunutta hallintokäytäntöä on koottu säännöllisesti jakeluverkonhaltijoille vahvistettuihin liittymien hinnoittelumenetelmiin, jotka on päivitetty viimeksi vuoden 2025 lopussa. Tämä lainvoimainen voimassa olevan lain tulkinnasta muodostunut hallintokäytäntö koskee yhtä lailla myös kantaverkkoa.

Alle on koottu keskeisimmät seikat asiaan liittyen muodostuneesta hallintokäytännöstä jakeluverkonhaltijoille ja suurjännitteisille jakeluverkonhaltijoille vahvistetuista liittymien hinnoittelumenetelmistä (Dnro 3122-3209/040302/2025).

Kohta 2.1 ja 2.2 Liittämiseen vaikuttavat yleiset periaatteet

Liittämisvelvollisuuden tarkoituksena on turvata kaikille liittyjille pääsy verkkoon siten, että liittämisen hinnoittelu ja periaatteet, mukaan lukien tekniset vaatimukset ja liittämisen ehdot olisivat tasapuolisia, syrjimättömiä, kohtuullisia ja perusteltuja.

Verkonhaltijan tulee pyynnöstä ja kohtuullista korvausta vastaan liittää sähköverkkoonsa tekniset vaatimukset täyttävät sähkönkäyttöpaikat, voimalaitokset ja energiavarastot toiminta-alueellaan. Liittämistä koskevien ehtojen ja teknisten vaatimusten tulee olla avoimia, tasapuolisia sekä syrjimättömiä, ja niissä on otettava huomioon sähköjärjestelmän toimintavarmuus ja tehokkuus.

Liittymismaksullaan liittyjä saa oikeuden vastaanottaa tehoa sähköverkosta tai siirtää tehoa sähköverkkoon liittymissopimuksessa sovitun liittymistehon mukaisesti sopimuksessa sovitulla tavalla voimassa olevien ehtojen ja teknisten vaatimusten rajoittamissa puitteissa.

Kehittämisvelvollisuus velvoittaa verkonhaltijaa ylläpitämään, käyttämään ja kehittämään sähköverkkoa siten, että siinä otetaan huomioon verkon käyttäjien kohtuulliset tarpeet. Kehittämisvelvollisuuden mukaan verkonhaltijan omaiset, ennakoitavissa olevat palvelutarpeet tulevat tyydytetyksi ja verkkoon voidaan liittyä teknisten vaatimusten täytyessä.

Kehittämisvelvollisuuteen kuuluu muun muassa sähköverkon suunnittelu ja rakentaminen sekä ylläpito siten, että siihen voidaan liittää vaatimukset täyttäviä käyttöpaikkoja, voimalaitoksia ja energiavarastoja. Kehittämisvelvollisuuteen kuuluu verkon rakentaminen ja vahvistaminen siten, että verkon käyttäjien tavanomaiset ennakoitavissa olevat palvelutarpeet tulevat tyydytetyksi.

26.6.2026

3665/040003/2025

Verkon riittämätön tehonsiirtokapasiteetti ei voi olla este liittämislle, mutta sillä voi olla vaikutusta liittymän toimitusaikaan. Uusien liittyjien liittäminen ei saa tarpeettomasti viivästyä riittämättömän tehonsiirtokapasiteetin vuoksi. Sähköverkolta odotetaan sitä, että siihen voidaan liittää vaatimukset täyttäviä liittyjiä kohtuullisessa ajassa. Verkonhaltijan tulee kohtuullisessa ajassa korjata kehittämisvelvollisuuden kanssa ristiriidassa olevat puutteet verkossansa. Kohtuullista aikaa arvioidessa otetaan huomioon suunnittelun, lupamenettelyjen ja rakentamisen kannalta tarpeellinen kohtuullinen aika.

Kehittämisvelvollisuuden piiriin katsottava verkkonhaltijan toiminta on luonteeltaan siinä määrin yleistä ja palvelee verkon tai sen osan käyttäjiä yleisesti, että sen aiheuttamat kustannukset kohdistetaan yleisesti verkkonhaltijan palveluistaan perimiin maksuihin, eikä yksittäiselle verkon käyttäjälle.

Verkon kehittämisvelvollisuus on rajattu verkon käyttäjien kohtuullisiin tarpeisiin. Esimerkiksi verkon käyttäjän haluaman palvelun poikkeuksellinen laatu, tarvittavan verkon vahvistamisen vaatima aika, verkonrakentamisen lupamenettelyt sekä muut vastaavat seikat voivat estää tai rajoittaa verkkonhaltijaa toimimasta verkon käyttäjän haluamalla tavalla.

Verkkoon liittäminen on asiakkaan kohtuullinen palvelutarve, jota liittämismvelvollisuus ja kehittämisvelvollisuus edellyttävät verkkonhaltijalta. Kehittämis- ja liittämismvelvollisuus velvoittavat verkkonhaltijaa ylläpitämään ja vahvistamaan verkkoa siten, että siihen voidaan liittää uusia liittymistehoja kohtuullisessa ajassa. Jos liittäminen edellyttää sähköverkon vahvistamista, niin tästä aiheutuvia kustannuksia ei tule sisällyttää yksittäisiltä liittyjiltä perittäviin liittymismaksuihin, vaan kustannus tulee kohdistaa yleisesti tasapuolisesti ja syrjimättömästi verkkonhaltijan palveluistaan perimiin maksuihin. Kehittämistoimenpiteestä aiheutuvat kustannukset kohdistetaan kaikille verkon käyttäjille jakelumaksuilla ja osin, vain tehonsiirtotarpeen mukaisen tehonsiirtokyvyn muutoksen osalta, liittyjille liittymismaksuihin sisältyvällä kapasiteettivaraus-maksulla. Menettelyllä turvataan tasapuolinen ja syrjimätön hinnoittelu, jotta yksittäisille liittyjille ei kohdisteta tapauskohtaisesti tai muutoinkaan toisistaan poikkeavasti kustannuksia, joissa kyse on verkon kehittämiseen kuuluvasta verkon vahvistamisesta. Lisäksi menettelyllä varmistetaan, että liittymismaksuun ei sisällytetä suoraan puhtaaseen verkon saneeraukseen ja yleiseen kehittämiseen liittyviä verkostokustannuksia, joita syntyy lähtökohtaisesti aina myös verkkoa vahvistaessa.

Kohta 4 Liittymien hinnoittelu

Liittymien hinnoittelun tulee olla kohtuullista ja kustannusvastaavaa siltä osin kuin kustannukset kuuluvat liittyjien maksettavaksi. Liittymislle asetettujen vaatimusten ja ehtojen sekä hinnoittelun määräytymisperusteiden tulee olla kohtuullisia sekä tasapuolisia ja läpinäkyvästi perusteltuja. Liittymien hinnoittelussa ja liittymistä koskeissa vaatimuksissa ei saa olla perusteettomia ehtoja ja niissä on otettava huomioon tehokkuus sekä kustannukset ja mahdolliset hyödyt, jotka aiheutuvat voimalaitoksen liittämisestä verkkoon, joustosta ja kysynnänohjaustoimenpiteistä.

Tehokkuudella tarkoitetaan asiakkaan haluaman palvelun aikaansaamista mahdollisimman alhaisin kustannuksin. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, että liittymismaksuun ei voida sisällyttää liittymän toteuttamisen kannalta ylimääräisten toimenpiteiden kustannuksia tai muutoinkaan kustannuksia, jotka on mahdollista välttää. Liittymismaksun tulee perustua aina vain niiden sähköverkon rakenteiden laajennuskustannuksiin, jotka ovat välttämättömiä liittämisen takia. Toisaalta liittämislle ja sen hinnoittelussa tulee ottaa toisinaan huomioon myös tilanne kaikkien asiakkaiden kannalta siten, että yksittäisen asiakkaan etu ei voi ajaa kaikkien muiden asiakkaiden ja yleisen edun edelle.

Kohta 4.1 Liittymismaksuun sisältyvät kustannukset

26.6.2026

3665/040003/2025

Liittymismaksun tulee perustua liittämisen kannalta tarpeellisen uuden sähköverkon laajentamisesta aiheutuviin rakentamiskustannuksiin sekä kapasiteettivarausmaksuun. Kapasiteettivarausmaksua käsitellään tarkemmin luvussa 4.8. Liittymismaksu ei saa sisältää verkon kehittämisvelvollisuuden piiriin kuuluvien toimenpiteiden kustannuksia tai tapauskohtaisia verkon vahvistuskustannuksia.

Toimenpiteet, jotka palvelevat verkon tai sen osan käyttäjiä yleisesti, kuuluvat kehittämisvelvollisuuden piiriin. Tältä osin aiheutuneet kustannukset tulee kohdistaa yleisesti verkonhaltijan palveluistaan perimiin maksuihin eikä yksittäisille verkon käyttäjille. Kehittämisvelvollisuuden piiriin kuuluvia kustannuksia ovat aina verkon kehittämiseen liittyvien toimenpiteiden kustannukset sekä jälleenrakentamiseksi katsottava kustannusosuus, kun vanhaa verkkoa korvataan uudella verkolla.

Mikäli olemassa oleva verkko ei ole siirtokyvyltään riittävän vahva uusien liittyjien liittämiseksi, ei näitä yksittäisten liittyjien laukaisemia verkonvahvistus-toimenpiteiden kustannuksia voida periä kyseessä olevilta yksittäisiltä liittyjiltä. Verkon vahvistustoimenpiteiden aiheuttamat kokonaiskustannukset muodostuvat verkon jälleenrakentamisesta sekä siirtokyvyn kasvattamisesta. Kapasiteettivarausmaksulla huomioidaan vain liittymätehon aiheuttama keskimääräinen tarve olemassa olevan verkon vahvemmalle siirtokyvylle ja mahdolliselle siirtokyvyn kasvattamiselle.

Hinnoittelumenetelmissä sähköverkon rakennuskustannuksilla tai laajennuskustannuksilla tarkoitetaan lähtökohtaisesti vain niitä kustannuksia, jotka syntyvät liittämisen kannalta tarpeellisista ja yksinomaan liittymää palvele-vasta säänneltyyn sähköverkkotoimintaan kuuluvasta sähköverkon laajennusrakentamisesta. Laajennuskustannuksiin ei tule sisällyttää sellaisia ylimääräisiä rakennuskustannuksia, jotka ovat liittäjän ja liittymän toteuttamisen kannalta tarpeettomia tai muutoinkaan sellaisen toimenpiteen kustannuksia, jotka yksittäinen liittyjä laukaisee, jos kyseinen toimenpide olisi tullut toteuttaa joka tapauksessa ennenkin tai myöhemmin.

Siltä osin, kun liittymän laukaiseman toimenpiteen voidaan katsoa olevan jälleenrakentamista, verkon kehittämistä tai verkon vahvistamista tulee tämä osuus eliminoida pois liittymismaksuihin sisällytettävistä liittymien rakennuskustannuksista. Lähtökohtaisesti kaikki toimenpiteet, jotka tehdään olemassa olevalle verkolle, ovat verkon kehittämistä tai vahvistamista. Myös liittämisen kannalta ylimääräiset tai tarpeettomat toimenpiteet ovat lähtökohtaisesti verkon kehittämistä, pois lukien liittäjän mahdollisesti pyytämät lisäpalvelut liittymän toteuttamiselle.

Kehittämisvelvollisuuden verkon kehittämisen piiriin kuuluvat lähtökohtaisesti esimerkiksi suojausalueiden muuttaminen tai pienentäminen, suojauksen parantaminen, toimitusvarmuuden ja sähkönlaadun parantaminen, verkon mitoittaminen ja rakentaminen tulevaisuutta varten sekä muutoinkin kaikki investoinnit, jotka eivät palvele yksinomaan liittymässä olevaa tai liittymässä olevia liittymiä.

Liittymismaksuun ei saa myöskään sisältyä sellaisten toimenpiteiden tai palveluiden kustannuksia, jotka eivät kuulu verkonhaltijan jakeluverkon rakentamisen yksinoikeuden piiriin ja jotka liittyjä voi vapaasti kilpailuttaa. Tämä ei kuitenkaan estä verkonhaltijaa erikseen tarjoamasta tällaisia palveluita, mutta tällaiset toiminnot eivät ole säänneltyä sähköverkkotoimintaa, eikä niitä siten saa sisällyttää liittymismaksuun. Edellä olevaan viitaten liittymismaksu ei saa sisältää vapaan kilpailun piirissä olevien toimenpiteiden ja lisäpalveluiden kustannuksia, kuten esimerkiksi asiakkaan liittymisjohtoon tai palveleva kytkinlaitos, katkaisijat tai muut mahdolliset liittyjälle asetettujen teknisten vaatimusten täyttämisen sekä liittämisen kannalta tarpeelliset ja vaaditut laitteistot ovat lähtökohtaisesti rinnastettavissa liittymisjohtoon, jos liittäjän on mahdollista rakentaa ne ja kyseiset laitteistot on suunniteltu palvelemaan vain yksinomaan yhtä liittijää tai useampaa tuotantolaitosta.

Kohta 4.5 Tapauskohtainen hinnoittelu

26.6.2026

3665/040003/2025

Laajennuskustannukset käsittävät uuden liittämisen kannalta tarpeellisen verkon laajennus-
kentämisen olemassa olevasta verkosta sovittuun ja asianmukaisesti määriteltyyn liittymis-
teeseen. Edellä tässä asiakirjassa todetun mukaisesti, verkonhaltijan tulee ottaa huomioon, että
laajennuskustannuksiin ei sisällytetä verkon kehittämisen tai vahvistamisen kustannuksia.

Laajennuskustannuksia ei synny tilanteissa, joissa vanhaa verkkoa korvataan uudella verkolla.
Myöskään maakaapelin tai ilmajohdon viereen rakennettava uusi linja ei lähtökohtaisesti ole
verkon laajentamista, vaan tällöin kyse on yleensä verkon vahvistamisesta. Laajennuskustan-
nukset käsittävät toiminnaltaan täysin uusien ja yksinomaan liittyjää palvelevien verkkokompo-
nenttien rakentamisen olemassa olevan verkon ja tosiasiallisen liittymispisteen välille korvata
olemassa olevaa verkkoa.

Kohta 4.5.3 Suurjännitteinen jakeluverkko

Suurjännitteisessä jakeluverkossa laajennuskustannukset muodostuvat yleensä vain liittymis-
pisteessä tehtävästä tarpeellisesta sähköverkon laajennuksesta, koska lähtökohtaisesti 110 kV
verkkoa on rakennettava verkonhaltijan siirtoyhteyksien kehittämisen tarpeiden näkökulmasta.
Tällaisia tilanteita ovat esimerkiksi rengasyhteyksien rakentaminen tai johtoyhteyden rakenta-
minen uudelle muuntoasemalle, jos nykyisillä asemilla ei pystytä riittävästi takaamaan riittävää
siirtoyhteyttä alemmille jännitetasoille verkkoon liittämistä varten. 110 kV liittyjän liittyessä ole-
massa olevaan tai suunniteltuun verkkoon, joka on toteutettu tai toteutetaan verkon kehittämi-
sen takia ja palvelee verkonhaltijan omia siirtoyhteyksiä ja alempien jännitetasoasiakkaita,
liittymispisteen laajennuskustannukset muodostuvat lähtökohtaisesti sähköaseman tai kytkin-
laitoksen liityntäkentästä, johon liittyjä liittyy omalla liittymisjohdollansa. Tällöin liittymismaksun
laajennuskustannuksien tulee perustua liityntäkentän kustannuksiin yksikköhinnoilla laskien.
Myös mahdollisissa johdonvarsiliittymissä tulee noudattaa vastaavaa hinnoittelua, vaikka ver-
konhaltija ei tällöin kohteeseen heti aikoi siirtolaitosta tehdä.

Jos verkonhaltija varautuu ja rakentaa alueelle esimerkiksi ylimääräisiä kenttiä suhteessa po-
tentiaalisten liittyjien määrään tai muuta ylimääräistä, joka ei ole tarpeellinen nykyisten potenti-
aalisten liittyjien liittämiseksi, niin tältä osin kustannuksia ei tule laskea mukaan laajennuskus-
tannuksiin.

Niissä harvinaisissa tapauksissa, joissa suurjännitteistä jakeluverkkoa käytetään rengasverk-
kona yhdessä kantaverkon kanssa, suuritehoisen liittymän liittäminen voi edellyttää johtokatkai-
sijallisen kytkinlaitoksen rakentamista. Näissä tapauksissa johtokatkaisijoiden osalta kyse on
liittymän toteuttamisen kannalta tarpeellisesta laajennuskustannuksesta, jotka voi sisällyttää
kokonaisuudessaan liittymismaksuun. Normaaleissa tapauksissa kyseiset johtokatkaisijat tai
kentät varusteineen kytkinlaitokselta verkonhaltijan verkkoon päin katsotaan kuuluvaksi verkon-
haltijan kehittämistoimenpiteisiin, eikä niitä voida sisällyttää osaksi laajennuskustannuksia. Kis-
kokatkaisijoiden osalta kyse on aina verkon kehittämistoimenpiteestä, koska kiskokatkaisijoita
ei tehdä liittyjän tarpeisiin ja liittäminen ei niitä suoraan edellytä.

Kohta 4.8 Kapasiteettivarausmaksu

Liittymismaksulla sähköliittymänhaltija saa oikeuden varata sähköverkon jakelu- ja siirtokapasi-
teetista liittymätehon suuruutta vastaavan määrän liittymissopimuksessa sovitulla tavalla. Liit-
tymien varaama kapasiteetti voi aiheuttaa tarpeen olemassa olevan verkon kehittämiselle sisäl-
täen myös verkon vahvistamisen. Verkonhaltija voi pyrkiä varautumaan verkonvahvistustarpee-
seen etukäteen tai vahvistaa verkkoaan tapauskohtaisesti tarpeen mukaan viimeistään uusien
liittyjien liittyessä verkkoon.

Kapasiteettivarausmaksulla katetaan sähköliittymien aiheuttama keskimääräinen verkonvah-
vistustarve alempana kuvattujen periaatteiden mukaisesti. Verkonhaltija voi periä

26.6.2026

3665/040003/2025

liittymismaksuissa verkonvahvistuksesta aiheutuvia kustannuksia vain keskimääräisellä kapasiteettivarausmaksulla. Kapasiteetti-varausmaksu kuvaa keskimääräistä kustannusta, jonka yhden tehoyksikön lisääminen olemassa olevaan verkkoon keskimäärin aiheuttaa, kun verkko mitoitetaan siten, että se kestää aiempaa suuremman tehonsiirron. Toisin sanoen kapasiteettivarausmaksu kuvaa keskimääräistä laskennallista mitoituskustannuksen muutosta suhteessa tehonsiirtokyvyn muutokseen.

Kapasiteettivarausmaksu tulee kerätä kaikilta liittyjiltä tasapuolisesti, eikä sitä voida kohdistaa tapauskohtaisesti tarkastellen vain yksittäiseen liittyjään, jonka liittyminen edellyttää kyseisen hetken kapasiteettitilanteesta investointeja sähköverkon vahvistamiseen.

Kapasiteettivarausmaksulla ei ole tarkoitus kattaa kaikkia kustannuksia, jotka syntyvät liittyjien laukaisemien verkon kehitys- ja vahvistamishankkeiden yhteydessä, koska verkon kehittäminen ja jälleenrakentaminen tulisi rahoittaa aina jakelu- ja siirtomaksuilla, vaikka investointitarpeen laukaisisikin yksittäinen liittyjä. Kapasiteettivarausmaksulla on tarkoitus kattaa vain ne liittyjien liittymistehojen aiheuttamat ylimääräiset kustannukset, jotka syntyvät vahvemmassa verkon mitoituksista.

Toisin sanoen kapasiteettivarausmaksu ei sisällä kustannuksia verkon kehittämisestä jälleenrakentamiskustannuksen osuudelta vaan tältä osin kustannukset kuuluvat aina jakelu- ja siirtomaksujen kautta perittäväksi. Hinnoittelun näkökulmasta osa verkonvahvistushankkeen kustannuksista on siis aina puhdasta yleisen verkon kehittämisvelvollisuuden piiriin kuuluvaa saneerausta ja jälleenrakentamista, joka olisi tullut tehdä ja rahoittaa jakelu- ja siirtomaksujen kautta ennemmin tai myöhemmin. Kapasiteettivarausmaksulla huomioidaan siis vain verkon saneerauksen yhteydessä syntyvä ylimääräinen laskennallinen kustannus siltä osin, kun kustannus aiheutuu verkkokomponenttien tehonsiirtokyvyn vahvemmassa mitoittamisesta.

Oikein määritellyllä kapasiteettivarausmaksulla liittyjät kattavat keskimäärin ne kustannukset, jotka syntyvät siitä, kun olemassa olevaa verkkoa joudutaan tai on jouduttu rakentamaan vahvemmaksi liittyjän liittymistehon takia. Liittyjät eivät kuitenkaan joudu osallistumaan kustannuksiin, jotka olisivat syntyneet ennemmin tai myöhemmin siitä, jos verkkoa olisi saneerattu tehonsiirtokyvyltään vanhaa verkkoa vastaavaksi. Liittyjät eivät myöskään joudu liittymismaksullansa osallistumaan olemassa olevan verkon muihin kehityskustannuksiin, joilla parannetaan esimerkiksi verkon käytettävyyttä tai toimitusvarmuutta. Vain komponenttien mitoituksen muutoksesta syntyvät keskimääräiset kustannukset voidaan määrittää liittymähinnoittelussa liittyjien aiheuttamaksi vahvistuskustannukseksi ja liittyjiltä perittäväksi keskimääräisen kapasiteettivarausmaksun kautta.

Kapasiteettivarausmaksu tulee määrittää sille kuvattuja periaatteita noudattaen joko Energiaviraston laskentatyökalua soveltaen tai verkonhaltijan omalla laskennalla. Kapasiteettivarausmaksun perustuessa Energiaviraston laskentatyökalun sijaan verkonhaltijan omaan laskentaan, on verkonhaltijan julkaistava ja kuvattava laskentaperiaate täsmällisesti sen hinnoitteluperiaatteissa ja varmistettava, että määrittäminen noudattaa menetelmissä kuvattuja periaatteita kapasiteettivarausmaksulle ja on perusteltu. Vastaavissa tilanteissa verkonhaltijan tulee tarkistuttaa laskentaperiaatteiden oikeellisuus virastolta ennen niiden julkaisemista ja käyttöönottoa.

Energiavirasto käyttää kapasiteettivarausmaksun kohtuullisuuden sekä tasapuolisuuden arvioinnissa ja mahdollisissa vertailulaskelmissa lähtökohtaisesti julkaisemaansa laskentatyökalua ja sen laskentaperiaatteita. Jos verkonhaltija on määrittänyt kapasiteettivarausmaksun perustellusti tarkemmin omalla menetelmissä kuvattuja kapasiteettivarausmaksun määrittämisperiaatteita noudattaen, verkonhaltijan kapasiteettivarausmaksu voi olla edelleen kohtuullinen, vaikka se olisi korkeampi kuin suoraan Energiaviraston laskentatyökalulla määritetty tulos.

26.6.2026

3665/040003/2025

Kapasiteettivarauskas maksu määritetään erikseen kullekin käytössä olevalle jännitetasolle. Verkonhaltijan on kuitenkin mahdollista määrittää keskimääräiset kapasiteettivarauskas maksut myös erikseen sähköasema- ja jakelumuuntamoliittymöille. Verkonhaltijan tulee julkaista sen omissa hinnoitteluperiaatteissaan kapasiteettivarauskas maksun määrittämisperiaatteet ja laskentaparametrit.

Kohta 4.8.2 Aluekohtainen kapasiteettivarauskas maksu

Kapasiteettivarauskas maksun tarkempi aluekohtainen määrittäminen yhden keskimääräisen kapasiteettivarauskas maksun sijaan voi olla mahdollista ja perusteltua verkonhaltijalla, jonka suurjännitteinen jakeluverkko muodostuu erityyppisistä ja maantieteellisesti toisistaan selkeästi erillään olevista kokonaisuuksista. Kyseisen verkonhaltijan on mahdollista käyttää alueellista keskimääräistä kapasiteettivarauskas maksua siten, että jokaiselle selkeästi erilliselle verkkoalueelle määritetään oma keskimääräinen kulutuksen ja tuotannon kapasiteettivarauskas maksu. Aluekohtaisia kapasiteettivarauskas maksuja ei ole perusteltua soveltaa suhteellisen pienille alueille, jotta kapasiteettivarauskas maksun voitaisiin katsoa edelleen olevan riittävän tasapuolinen.

Fingrid esitys sijainnista riippuvien liittymis- ja siirtomaksujen käyttöönottamiseksi

Osana Fingridin kantaverkkomaksurakenteen uudistuksen kehitystyötä, Fingrid on esittänyt käyttöönotettavaksi maantieteellisestä sijainnista riippuvia liittymis- ja kantaverkkopalvelumaksuja. Nykyisellään kantaverkkopalvelumaksut ovat samat koko Suomessa. Fingrid perustelee sijoittumissignaalin käyttöä hinnoittelussa keinona hillitä kantaverkon investointitarpeita ja verkonkäyttäjiltä perittäviä kokonaiskustannuksia sekä samalla tehden maksuista kustannusvastaavampia.

Fingridin lausuntopyynnössä tuodaan esiin, kuinka sähkön kulutus ja tuotanto ovat eriytyneet maantieteellisesti kauemmas toisistaan, mikä puolestaan johtaa kasvaviin investointitarpeisiin ja samalla myös verkon käyttäjiltä perittävien kantaverkkomaksujen kasvuun. Fingridin mukaan sähköjärjestelmän tehokkuutta voidaan parantaa tuomalla sähkön kulutusta ja tuotantoa lähemmäksi toisiaan, jolloin siirtoverkon investointitarpeet ja sähkönsiirrosta syntyvät häviökustannukset vähenevät.

Fingrid katsoo, että sijaintiriippuvaliset kantaverkkomaksut voisivat toimia markkinaehtoisina kannusteina ohjaamaan asiakashankkeiden sijoittumista. Fingridin näkemyksen mukaan sijaintiperusteinen hinnoittelu ei ole ristiriidassa sähkömarkkinalain tasapuolisuuden ja syrjimättömyyden periaatteiden kanssa, koska liitettävän uuden sähkön kulutuksen ja tuotannon sijainti vaikuttaa suoraan verkonvahvistustarpeisiin. Samoin sähkönsiirron häviöt riippuvat suoraan siirtomatkoista eli sähkön kulutuksen ja tuotannon sijainnista. Häviöiden pienentäminen parantaisi kustannustehokkuuden lisäksi myös energiatehokkuutta.

Energiaviraston näkemys sijaintiriippuvaisten liittymismaksujen soveltamisesta

Energiavirasto toteaa edellä todettuun lainsäädäntöön sekä sen pohjalle vakiintuneeseen hallintokäytäntöön ja vahvistettuihin liittymien hinnoittelumenetelmiin perustuen, että kantaverkonhaltija voi jakeluverkonhaltijoiden tavoin soveltaa aluekohtaista keskimääräistä kapasiteettivarauskas maksua liittymähinnoittelussa, kunhan kyseessä on tarpeeksi laaja alue, jonka rajat ovat perusteltavissa. Olennaista on, että aluerajauksella hinnoittelusta saadaan keskimäärin kustannusvastaavampaa ja tasapuolisempaa sekä voidaan esimerkiksi parantaa ohjausvaikutusta ja tarkentaa tosiasiallisten hyötyjen huomiointia liittymähinnoittelussa tuotannon ja varastoliittymien osalta.

Energiavirasto toteaa, että laajennuskustannuksien osalta kohtuullinen hinnoittelun perustuu vähintään 110 kV verkossa aina liityntäkentän kohtuullisiin kustannuksiin ja rengaskäyttöisen verkon tapauksessa liityntäkentän lisäksi myös mahdollisten johtokatkaisijakenttien

26.6.2026

3665/040003/2025

muodostamiin kustannuksiin, jotka voidaan jyvittää kytkinlaitokseen liittyneiden kesken, jotta hinnoittelu olisi tasapuolista. Näin ollen aluekohtainen hinnoittelu ei vaikuta suurjänniteverkon tai kantaverkon laajennuskustannuksien määrittämiseen, koska kustannukset laajennuskustannukset ovat alueesta riippumatta aina samat. Toisin sanoen aluekohtainen hinnoittelu on käytännössä mahdollista huomioida vain kapasiteettivarausmaksun kautta.

Energiavirasto kuitenkin huomauttaa, että eri kohteisiin tehdään erilaisia kojeistoratkaisuja, joiden liityntä- ja johtokatkaisijakenttien rakenteet voivat poiketa toisistaan. Nämä voidaan luonnollisesti huomioida tapauskohtaisesti kohtuullista laajennuskustannusta määrittäessä siten, että kohtuullinen kustannus pohjautuu kiskokojeiston rakenteen vaatimaan liityntä- ja johtokatkaisijakenttien kohtuulliseen kustannukseen. Esimerkiksi 1- ja 2-kiskojeistojen liityntäkentillä on eri määrä erottomia sekä kaasu- ja ilmaeristeisten kojeistojen liityntäkentillä on toisistaan poikkeavat rakenteet ja kustannukset.

Energiaviraston näkemys sijaintiriippuvaisten siirtoverkkomaksujen soveltamisesta

Energiavirasto ymmärtää lähtökohdat Fingridin esitykselle sijaintiriippuvaisten kantaverkkomaksujen soveltamiselle ja katsoo, että oikein toteutettuna sijaintiriippuvainen hinnoittelu voisi potentiaalisesti osaltaan ohjata uutta kulutusta lähemmäksi tuotantoa ja siltä osin tehostaa olemassa olevan verkon käyttöä. Energiavirasto on myös tietoinen Euroopan komission ”tulevaisuuden tariffisuunnittelua” koskevasta tiedonannosta², jossa nostetaan myös esiin sijaintiperusteisten signaalien (*locational signals*) huomiointi keinona tehostaa verkon käyttöä tariffisuunnittelun avulla. Fingrid on lausuntopyynnössään myös viitannut ACERin laatimaan sähkön siirto- ja jakeluverkkotariffien eurooppalaisia käytänteitä käsittelevään raporttiin³, jossa esitellään sijaintiperusteisia maksuja tietyissä jäsenmaissa.

Kuitenkin sähkömarkkinalain (588/2013) 24 §:n mukaisesti verkkopalvelujen myyntihintojen ja ehtojen sekä niiden määräytymisperusteiden on oltava tasapuolisia ja syrjimättömiä kaikille verkon käyttäjille. Kyseistä sähkömarkkinalain kohtaa on vakiintuneesti tulkittu siten, ettei verkon käyttäjän maantieteellinen sijainti ole hyväksyttävä peruste erotella sähkön verkkopalvelumaksuja jakelu- tai siirtoverkon tasolla. Sähkömarkkinalain mukaan verkkopalveluja on tarjottava objektiivisesti ja yhtäläisin perustein. Sijaintiperusteinen kantaverkkopalveluhinnoittelu käytännössä merkitsisi sitä, että samaa palvelua tarjottaisiin verkonkäyttäjille erilaisin hinnoin ja ehdoin maantieteellisen sijoittumisen perusteella. Näin ollen Energiavirasto katsoo, ettei nykyinen kansallinen lainsäädäntö mahdollista sijaintiin perustuvien kantaverkkomaksujen soveltamista.

Fingrid on lausuntopyynnössään myös pyytänyt Energiavirastoa lausumaan muodostaako Euroopan komission tiedonanto tai ACERin raportti sellaisen erityisen syyn, jonka perusteella sähkömarkkinalain 24 §:n tasapuolisuuden ja syrjimättömyyden vaatimuksista voitaisiin poiketa. Asiassa on huomattava, että Fingridin esitys sijaintiriippuvaisista kantaverkkomaksuista merkitsisi perustavanlaatuisia muutoksia hinnoittelurakenteisiin sekä poikkeusta sähkömarkkinalain 24 §:n tasapuolisuus- ja syrjimättömyysvaatimuksista. Energiaviraston näkemyksen mukaan Euroopan komission ei-sitova tiedonanto tai ACERin raportti tariffikäytänteistä ei muodosta kyseisessä pykälässä tarkoitettua erityistä syytä.

Energiavirasto pitää kannatettavana uudistaa kantaverkon tariffirakenteita keinoin, jotka mahdollistavat olemassa olevan verkon tehokkaamman käytön samalla vähentäen investointitarvetta ja hilliten asiakkaiden kohtaamaa kustannusnousua. Kuitenkin tariffirakenneuudistusta

² C/2025/4010 COMMUNICATION TO THE COMMISSION Approval of the content of a draft Commission Notice on Guidelines on future proof network charges for reduced system costs, 2.7.2025

³ ACER, Getting the price signals right: Electricity network tariff methodologies in Europe, 26.3.2025

26.6.2026

3665/040003/2025

tulee nykyisen lainsäädännön puitteissa toteuttaa muilla keinoin, kuin sijantiin perustuvien verkkomaksujen välityksellä.

Lisätiedot

Lisätietoja lausunnosta antaa:

Ekonomisti Lari Teittinen
puh. 029 5050 138
sähköposti: lari.teittinen@energiavirasto.fi

Jakelu Fingrid Oyj